

گفتمان علامه عسکری اصیل، فقیهانه و بهروز بود

علامه در عین نوگرایی، گفتمانی اصیل، اسلامی و فقیهانه داشت و با به‌کارگیری سبک تحقیقی مورد قبول خاورشناسان، آثار علمی ارزشمندی نگاشت.

همشهری آنلاین: استاد دانشگاه تهران با بیان این‌که علامه عسکری در شرایطی دست به تحقیق زد که گفتمان اسلامی متناسب با شرایط روز نبود، اظهار کرد:

علامه در عین نوگرایی، گفتمانی اصیل، اسلامی و فقیهانه داشت و با به‌کارگیری سبک تحقیقی مورد قبول خاورشناسان، آثار علمی ارزشمندی نگاشت.

به گزارش خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، محمدعلی آذرشب، عضو هیئت علمی دانشگاه تهران و از شاگردان علامه عسکری در نخستین نشست از سلسله نشست‌های تخصصی کنگره بزرگداشت علامه عسکری با عنوان «#171«مرزبان حریم تشیع» که با مشارکت مؤسسه علمی - فرهنگی علامه عسکری امروز سه‌شنبه 14 دی‌ماه در محل خبرگزاری ایکنا برگزار شد، اظهار کرد: آغاز آشنایی‌ام با علامه عسکری به اوایل دهه 1340 بازمی‌گردد که شنیدم شخصی در بغداد با فکر و طرحی نو در حال فعالیت‌های اسلامی است.

وی افزود: ما نیز در آن زمان به‌دنبال چنین گفتمانی بودیم؛ چون متأسفانه در شرایطی زندگی می‌کردیم که گفتمان اسلامی، گفتمانی متناسب با شرایط آن روز نبود. به‌همین دلیل به‌دنبال افرادی بودیم که در عین نوگرایی، گفتمان اصیل اسلامی داشته باشد و شنیدیم که علامه عسکری در بغداد، چنین گفتمانی دارد.

آذرشب ادامه داد: علامه عسکری طرح‌های عملی نیز در رابطه با روند فکری‌اش داشت. بنده در سال 1345 در مدرسه‌ای در بغداد با نام «#171«امام جواد(ع)» که ایشان تأسیس کرده بود، تدریس می‌کردم، که اغلب دانشجویان آن ایرانی و شیعه بودند. به‌دلیل این‌که ظرفیت پذیرش آن محدود بود، برای پذیرش آزمون علمی گرفته می‌شود و برگزیدگان به مدرسه راه پیدا می‌کردند.

عضو هیئت علمی دانشگاه تهران با بیان این‌که از طریق تدریس در این مدرسه، از نزدیک با علامه عسکری آشنا شده بود، عنوان کرد: من در دانشکده اصول‌الدین که ایشان بعداً تأسیس کرد، درس خواندم. این دانشکده مدت‌ها فعال بود تا این‌که رژیم منحوس صدام آنرا تعطیل کرد و بعدها به همت علامه عسکری هم در بغداد و هم در ایران بازگشایی شد.

وی با بیان این‌که پس از مدتی شرایط برای فعالیت علامه عسکری در عراق سخت شد، اظهار کرد: ایشان ابتدا به لبنان و سپس به ایران مهاجرت کرد. بنده نیز در سال 1350 به ایران آمدم و در خدمت علامه عسکری بودم و در تمام کارهای فرهنگی و علمی در کنار ایشان به فعالیت می‌پرداختم.

شاگرد علامه عسکری با اشاره به روش تحقیق علامه عسکری گفت: تا زمان علامه عسکری روش تحقیق به‌صورت سنتی بوده و متد مورد قبول خاورشناسان و محققان غربی در تحقیقات به‌کار نمی‌رفت، اما علامه عسکری با به‌کارگیری سبک تحقیقی جدید مورد قبول خاورشناسان، توانست آثار علمی خود را بنویسد.

آذرشب با بیان این‌که علامه عسکری یکی از منادیان وحدت اسلامی در جهان اسلام به شمار می‌رود، تصریح کرد: بینش تقریب‌گرا با بینش احیاء رابطه مستقیم دارد و علامه عسکری شخصی بود که به‌دنبال تقریب و احیاء بود، تا جایی که از بزرگ‌ترین علمای اهل تسنن همچون شیخ عبدالعزیز بدری در نماز جماعت علامه عسکری شرکت می‌کرد.

وی با اشاره به دید وسیع علامه عسکری در فعالیت‌هایش عنوان کرد: گاهی ایشان می‌گفت که به این مسئله فکر می‌کند که چگونه می‌توانیم از لحاظ فکری در آفریقا نفوذ داشته باشیم و بتوانیم مکتب اهل بیت(ع) را با روشی نوین به آفریقا ببریم. این مسئله نشان‌دهنده همت والای علامه عسکری در بینش تقریبی و همچنین در گسترش مکتب اهل بیت(ع) در اقصی نقاط جهان است.

عضو هیئت علمی دانشگاه تهران تصریح کرد: علامه عسکری در زمینه فعالیت‌های روایی به‌صورت جامع‌نگر تحقیق می‌کرد. به‌نظر

بنده، هیچ کتاب قدیمی روایی در میان اهل تسنن و اهل تشیع وجود ندارد، مگر این که علامه عسکری در مطالعات و تحقیقات روایی اش آن‌ها را دیده بود و این بسیار عجیب و نشان‌گر حوصله ایشان در تحقیقات علمی است.

وی اضافه کرد: علامه عسکری هنگامی که سخن مخالف و منفی از لحاظ علمی می‌شنید، با دقت کامل و سعه صدر بالایی به سخنان او گوش می‌کرد و به هیچ وجه به گونه‌ای برخورد نمی‌کرد که باعث شکست شخصیت آن فرد باشد. این مسئله از ویژگی‌های شخصیتی علامه عسکری در مواجهه با مخالفان علمی بود که عزت آن‌ها را حفظ می‌کرد.

آذرشب با بیان این که علامه عسکری معتقد بود، ضروری است تا نظام مطالعاتی و نظام درسی جدیدی برای حوزه‌های علمیه تدوین شود، اظهار کرد: یکی از طرح‌های علامه عسکری این بود که کتب جدیدی برای طلاب حوزه‌های علمیه بر اساس نیازهای روز جامعه و اقتضایات زمان تدوین شود و در متون درسی حوزه علمیه تجدید نظر شود.

شاگرد علامه عسکری در پایان عنوان کرد: البته علامه عسکری در این زمینه فعالیت‌ها و تلاش‌هایی هم انجام داد، اما نیمه‌کاره ماند. حتی برخی از افراد خانواده و نزدیکان علامه عسکری نیز چنین روحیاتی دارند و نوآوری، ابتکار علمی و مقابله با ایستایی علمی از روحیات اصلی علامه عسکری بود و موجب شد تا ایشان در مسائل علمی و تاریخی ابتکار و نوآوری‌های زیادی داشته باشد.